

SLOVENSKI NAROD.

Izkušja vsak dan zvečer, izmiki nedelje in praznike, ter velja po pošti prejetan na avstro-ogrske dežele na vse leto 25 K, na pol leta 13 K, na četrt leta 6 K 50 h, na en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom na vse leto 24 K, na pol leta 12 K, na četrt leta 6 K, na en mesec 2 K. Kder hodi sam po sebi, plača na vse leto 22 K, na pol leta 11 K, na četrt leta 5 K 50 h, na en mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poštnina. Za naročbe brez istodobne vplačila naročnine se ne izira. — Za ostanila se plačuje od petdesetpete petit-vrste po 12 h, če se ostanila tiska enkrat, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Deplo: za) se izvele frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je v Knaševih ulicah št. 6, in sicer neodvisno v I. nadstropju, upravnštvo pa v pritličju. — Upravnštvo naj se blagevolje pošilja naročnine, reklamske ostanila, t. j. administrativne stvari.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Govor posl. Iv. Plantana

v seji državnega zbora dne 15. decembra t. l.

(Dalje.)

Skandal.

Sicer je pa popolnoma naravno, da ga ima ljudstvo rado, ker je jako miroljuben duhovnik.

(Posl. dr. Šusteršič se smeje.)

(Posl. Plantan napram Šusteršiču): Lahko se smejete, kolikor hočete.

Dr. Šusteršič: On je lopov, to naglašam javno! Takšnega človeka Vi branite? Sram Vas bodi!

Posl. Plantan: Vas naj bode sram! Fej!

Dr. Šusteršič: Lopov je on!

Posl. Malik: Dr. Žlindra! Vi sami ste lopov, Vi dr. Žlindra! Vi imate pravice izrekat kakšne sodbe!

Predsednik (zvoni): Prosim za mir!

Dr. Šusteršič: No, no, Vi ubogi gospod Malik, ne delajte se vendar smešnega! On je lump!

Predsednik (zvoni): Prosim vendar, g. doktor!

Posl. Plantan: Poznam ga že 15 let!

Dr. Šusteršič: Največji lopov je na celém Kranjskem!

Posl. Plantan: To govorite pod zaščito imunitete! Povejte to zunaj zbornice! To je brezvestnost!

Dr. Šusteršič: To sem javno govoril brez imunitete in on si ni upal me tožiti, ker ve, da je lopov! Z revolucijo je grozil. (Medklci in hrup.)

Predsednik (zvoni): Prosim za mir, gospoda moja!

Posl. Plantan: Ker ve, koliko se sme dati na Vas, zato, ker je on lopov, ga je škof izročil Vam!

Posl. dr. Šusteršič: Sicer se pa ne izplača — kaj pravite? Živa duša ne bo Vas semkaj poslala!

Posl. Plantan: Sveda Vas pa bodo poslali! Proč, gospod terorist, spravite se!

Dr. Šusteršič: Tega zagovarjate! Sram Vas bodi!

Posl. Plantan: Prepovedujem si od Vas besede: »Sram Vas bodi!« Sramujte se Vi svojega postopanja! G. predsednik! Poskrbite, da bo miroljuba ta patron!

Predsednik (zvoni): Prosim, da se govornik ne moti!

Dr. Šusteršič (posl. Plantanu): Takšnega lopova Vi branite! Ako bi zagovarjali prčtenega človeka — ali lopova! (Hrup.)

Predsednik: Prosim za mir, gospoda moja!

Posl. Plantan (nadaljuje): In kaj se je nato zgodilo? Neki mladi mož je držal za kljuko na vratih in ni hotel spustiti v hišo škofovega komisarja, ki je hotel s silo vdreti v šolo. Oročniki so prišli tega moža, ga vrgli na tla in mu dvakrat prebodli stegno, ne da bi bil ta revež le prsta dvignil ali zganil proti komurkoli!

Gospoda moja! To se je zgodilo v prisotnosti škofovega komisarja in okrajnega glavarja Crona. Oročniki so ranili tega in še nekega drugega moža ter ju odpeljali v ječo; a oba sta bila tako pri okrajnem sodišču v Škofji Loki, kakor pri deželni sodišču v Ljubljani spuščena na svobodo, ker se je uvidelo, da nista zagrešila ničesar kaznivnega. A ranjena sta vendarle bila. (Čujte, čujte!)

Lahko si mislite, kako je jelo ljudstvo kričati in preklinjati! Proklinjali so škofa, škofovega komisarja, kaplana, proklinjali so okrajnega glavarja, proklinjali so zakone, sploh vse, ker so uvideli, da ni več pravice na svetu.

To se je pa zgodilo zbog tega, ker je imel okrajni glavar Cron zagotovilo, da ga ne bo nihče klicel na odgovor, in da odgovarja intencijam sedanje vlade, akose postavil v službo krutega škofa. (Čujte, čujte!)

On ni bil niti opravičen, se vmešavati v to stvar, ker ni dobil naloga pri inventuri; on bi imel samo za to

skrbeti, da ne nastanejo nobeni prepiri in nasilstva. Toda baš njegovo poslovanje je povzročilo nasilstva in dokazalo, da se okrajni glavar ne zmeni za pravico in za zakon, marveč da se samo lovi za blagonaklonenost visokih krogov.

To je drastičen dokaz za dejstvo, da se danes res ne postopa objektivno, marveč da je jel pihati drug veter, da nam je treba res s skrbjo zreti v bodočnost.

Tolovajstvo v Knežaku.

Pri ti priliki naj omenim še nekaj drugega, ki je drugi dokaz v to, kako vlada našega škofa propoveduje in izvršuje krščansko ljubezen do bližnjega: Pred prilično poldrugim mesecem se je pred deželnim sodiščem v Ljubljani končala žalostna pravda, v kateri je bilo 14 kmetov radi javnega nasilstva obsojenih na večmesečno ječo; to so bili sami strogo klerikalni kmetje, ki so vsled neprestanega ščuvanja s strani klerikalnih voditeljev in duhovščine navali na županovo hišo in jo hoteli demolirati; to se je zgodilo v Knežaku.

Gospoda moja! Lahko si torej mislite, kakšnih razmerah in odnosih mi živimo, da se je položaj že tako poostri, da je vsled klerikalnega ščuvanja mogoč direkten napad na hišo župana iz enostavnega vzroka, ker je le-ta naprednega mišljenja.

Takšni pojavi so pri nas na dnevnem redu.

Nečem več navajati nadaljnjih slinih slučajev; naj pokažejo že ti zgledi, kakšnemu trpljenju je v deželi izpostavljena naša stranka in da vlada proti temu ničesar ne stori, je dokaz to, da se ti slučajji vedno in vedno ponavljajo.

Prešernova slavnost.

Kot dokaz sovražnosti s strani Gautscheve vlade smatramo tudi dejstvo, da se je pri nas prepovedala nedolžna Prešernova slavnost.

Dasi sta jo deželna vlada in deželni šolski svet dovolila, je vendar ministrstvo spreved pred spomenikom

našega pesnika prvaka Prešerna prepovedalo, ker sedi na spomeniku muza brez plašča, (Ž vahnava veselost), genij, ki ni zavil v havelok!

Po zahtevi klerikalcev je vzel gospod ministrski predsednik to za povod, da je prepovedal, da bi se priredila mladinska slavnost pred Prešernovim spomenikom. (Veselost. Klici: Čujte, čujte!)

Šolstvo.

Sedaj hočem preiti na polje, ki nam je najbolj ležeče na srcu, na šolstvo.

Ker posvečamo, kakor sem že naglašal, največ pozornosti šoli, hočem Vam navesti nekaj zgledov, da hoste uvideli, da nima vlada nobenega smisla za naše najvitalnejše kulturne potrebe in da se prōtvi, ugoditi našim tozadavnim potrebam, na način, ki vsebuje nevarnost za življenje in zdravje učiteljev in učencev.

Govoril hočem najprvo o gimnaziji v Novem mestu, o tem starem zavodu, ki je vzgojil domovini že toliko izbornih mož, ki se pa sedaj nahaja vsled svoje starosti v skrajno mizernem stavbnem stanju.

Dal sem si o tem erarnem posloplju po nekem inženirju napraviti tale strokovnjaški in verodostojni izvid:

a) Lega posloplja: Lega ne odgovarja modernim zahtevam, ker je zgradba z vseh strani obdana od visokih posloplj. Dohod je neprimeren in neugoden; vrhu tega nima posloplje nobenega dvorišča, kar je treba označiti kot veliko hibo, ker mora vsaka šolska zgradba imeti iz higieničnih in varnostnih razlogov brezpogojno prostorno dvorišče.

b) Posamni prostori v posloplju: Stanovanje šolskega sluga je kvečjemu porabno za klet, ne pa za šolevu dostojno in primerno stanovanje. Stanovanja za gimnazijskega ravnatelja ni v hiši.

V posloplju ni kleti za drva. Drva se shranjujejo izven posloplja v neki neprimerni drvarnici.

c) Stopnice so široke 1 m 30 cm, došim zahteva vlada pri vsaki novi zgradbi najmanj 1 m 50 cm široke stopnice.

Hodniki so temni in samo 1 m 65 cm široki.

d) Šolski prostori so naravnost škandalozni in sramota za vlado je, da trpi, da morajo učitelji in dijaki osem let svojega življenja prebiti v takih luknjah.

Učne sobe so v I. nadstropju visoke samo 2 m 95 cm, v II. nadstropju pa 3 m 30 cm. Po predpisu pa morajo biti učne sobe v ljudskih šolah vsaj 3 m 50 cm visoke.

Razmerje oken k ploskvi tal znaša 1:13 v I. razredu, v vseh drugih razredih pa 1:12, došim bi po predpisu moralo znašati 1:4, k večjemu pa 1:6.

Potemtakem je v posloplju veliko premalo oken in še ta so veliko premajhna.

Posledice tega so, da je pozimi ali ob deževnih dneh od osmih do devetih dopoldne in popoldne od treh do štirih, oziroma do petih tako temno v šolskih sobah, da je v tem času vsak uspešen pouk absolutno nemogoč.

Kar se tiče temperaturnih razmer, je treba konstatirati, da se pozimi v sobi, ki je umerjeno zakurjena, temperatura tekom ene ure zviša na 17 do 19° R. došim je na hodnikih samo 9 do 10° toplote. Za jetnike je boljše skrbjeno, ti imajo vsaj zračne sobe in zakurjene hodnike.

Ako učenci zapuste šolo, se morajo podvreči temperaturni spremembi 28° Reaumurja, in kake posledice mora to brezpogojno imeti za njihovo zdravje, lahko presodi vsak lajik.

Dotični strokovnjak pravi nadalje v svojem izvidu (šita): »Zgradba se mora smatrati kot zelo slaba; zidovje je do polovice prvega nadstropja zlasti na strani stranišč vsled večletne mokrote docela trhlo, inficirano in povzroča v učnih prostorih penetrantni smrad; na hodnikih je takšen smrad; kakor na kakšnem gnojišču.«

LISTEK.

Na razsvitu.

(Na razsvitu. Ruske studije. Spisal Bogumil Vošnjak. Založil L. Schwentner.)

Topla in iskrena je ljubezen, ki jo gojimo Slovenci do ruskega naroda, ali vzle temu je med nami prav malo ljudi, ki imajo jasne pojme o Rusiji, o njenem državnem in gospodarskem ustroju, o njeni socialni strukturi, o različnih strujah, na katere struje se je ta veliki narod razdelil in o stremeljenjih, ki jih zaslednjati do struje. In oni je pač čital kako nemško ali francosko knjigo o Rusiji, ruski pesniki in romanopisci so nam vsaj po svojih glavnih delih znani — toda jasne podobe o tej velikanski državi ni nikdo nihče imel. Izvzeti so le tisti, ki imeli priliko, da so Rusijo obiskali. Zdaj pa smo dobili knjigo, ki nam podaja jasno sliko ruskih razmer. Njen avtor, Bogumil Vošnjak, je ustvaril delo, ki bi bilo na čast vsaki literaturi. Njegove ruske studije so dejansko sled resnih studij na licu mesta. Vsako poglavje kaže, da je avtor temeljito

pripravljen šel v Rusijo, ne da prepotuje in si jo ogleda iz železniškega vagona, nego da jo prestudira. In prestudiral jo je vsestransko, vestno in natančno. Vedno je iskal zadnjih vzrokov vseh obstoječih razmer. Ni se zadovoljil, da je konstatiral fakta, nego tudi raztolmačiti vzrok, zakaj da je kaka stvar ravno taka in taka in ne drugačna.

Vošnjakova knjiga nam kaže, kaka je bila Rusija tik pred revolucijo, ki jo zdaj pretresa. Iz te knjige spoznamo marsikaj, kar nam je bilo dosedaj popolnoma nejasno in neumljivo, iz nje tudi razvidimo, zakaj da vse te revolte zdaj na tem, zdaj na onem koncu širne države ne roče uspehov. Zakaj da uspehi niso v nobenem razmerju z doprinesešimi žrtvami, to sluti vsakdo.

Vošnjakovo knjigo zamore kritično oceniti samo, kdor je bil sam v Rusiji, samo kdor je ruske razmere sam prestudiral. Zaradi tega se hočemo v naslednjih vrstah omejiti samo na to, da poročamo o vsebini te knjige in s tem opozarjamo občinstvo na delo, iz katerega se lahko pouči o Rusiji, prepričajoč strokovno oceno poklicanemu peresu.

Vošnjak ni pisal svoje knjige s tistim »Bože carja hrani« navdušenjem, ki se je pri nas tako rado šopirilo in nas s svojim oboževanjem ruskega avtoritativna le smešilo. Ogledal si je vse s kritičnim očesom in ne prikriva nikjer resnice, tudi če mora opozarjati na gnulobu.

Vošnjak nam je pokazal vso Rusijo, kako živi in dela, kako misli in čuti, in pokazal nam jo je vselej v tipičnih reprezentantih. Polje nas v Petrogradu, v srce ruskega birokratizma, in v Moskvo, kjer je osredotočena vsa ruska zgodovina; v Kazan, v Novgorod, v Varšavo in v Kijev. Vsako teh mest reprezentira nekaj posebnega iz bistva Rusije. V kratkih a jedrnatih potezah nam slika Vošnjak tudi največje narode, ki prebivajo v Rusiji. Kaže nam Rusje v različnih pokrajinah, kaže nam Poljake, Maloruse in Tatare — torej elemente, ki jih je vpoštevati v narodnostnem oziru.

Mimogrede ali vendar prav umestno omenja Vošnjak tudi tiste odlične slovanske rodoljube, ki so oznanjevale politični in kulturni nacionalizem skušali ustvariti zvezo med ruskim narodom in med ostalimi Slovani. Ponosni

smo, da je bil prvi med temi vipavski rojak Herberstein.

Med Rusi so nositelji te ideje slavjanofili. Vošnjak nam pojasnjuje njih nauke in evolucijo v teh naukih ter nam predstavlja začetnike slavjanofilstva ter sedanje nosilce teh idej, Kulakovskega, Komarova, Budiloviča in Sablerja. Ni pa pozabil objasniti tudi stremeljenja zapadnjakov.

Vrlo zanimive so slike iz ruskega življenja, zlasti na ladanju v novgorodski guberniji in na domu Aksakova, začetnika slavjanofilstva. Tu se vidi, kako vse drugače živita ruski veleposestnik in ruski kmet od našega veleposestnika in kmeta. (Dalje prih.)

Na devinski skali.

Zgodovinska povest.

(Dalje.)

IX.

Se se je vitez Gemonski ruval z možmi, ki so ga bili razorožili, ko se je odgrnil zastor pri vrodu in je planila v sobo prašna, ubožna oblečena žena in se vrgla pred Jurja, kliče:

»Rešite me, gospod, rešite me.«

Juri je naglo pristopil in dvignil ženo. Šele zdaj jo je spoznal.

»Hema! Vi tu in v taki obleki? Čemu? Zakaj?«

»Prišla sem vas svariti. Zoper Vas je sklenjena zarota. Ker Vas ne morejo premagati z orožjem, Vas hočejo z izdajstvom, in jaz nesrečnica sem prišla prekasno.«

»Hema — zaradi mene si prišla?«

»Da; prišla sem peš; morala sem hoditi čez ostro kamenje; hodila sem ponoči, trpela in gladovala.«

»In vse to zame, ki sem te zapustil in pahnil od sebe,« je vzkliknil Juri in prijemši Hemo na obe roki je vprašal: »Ali mi moreš odpustiti?«

Milo in vdano ga je pogledala Hema in molče naslonila svojo glavo na njegovo ramo.

»A kaj si tako plašno pribežala semkaj,« je zopet vprašal Juri. »Kaj je pomenilo tvoje ubopno klicanje.«

»Videla sem te jezdit semkaj in šla sem za teboj. Tu v taboru so me prijeli in ker nisem hotela kaj povedati, kdo da sem, so z menoj

Tako se glasi strokovnjaški invid. Ti neverjetni škandalozni odnosi so tudi vladi že mnogo let dobro znani. Kranjska deželna vlada je namreč tekoma zadnjih deset let že opetovano poročala o potrebi zgradbe novega gimnazijskega poslopja v Novem mestu in je opozarjala na razmerje v dosedanjem triletnem poslopju, ki so v samskih šolnih higieni. Takšno poročilo se je zopet odposlalo na centralno vlado pred dvema letoma, istočasno pa je tudi mestna občina novomeška ponudila vladi dve primerni, veliki, zračni in zdravi stavbišči.

Takrat je deželni sanitarni referent po natančnem pregledu poslopja poročal, da grozi eminentna nevarnost, da bi se stropovi in podlaga pokopala učence in učitelje.

Tudi zadnji, dne 22. novembra t. l. izvršeni komisijski pregled je konstatiral, da se bodo najkasneje v treh letih vdrti stropi po sobah in da bi se morala preje prepovedati uporaba tega starega poslopja.

Gimnazija bi se torej morala enostavno zapreti, ako bi se med tem ne zgradilo novo gimnazijsko poslopje.

V čast bivšemu naučnemu ministru, dr. pl. Hartlu, moram tu hvalježno prisniti, da se je ministrstvo izreklo za potrebo nove zgradbe.

Žal, da se ta dobra volja ni mogla izvršiti, ker so bili v finančnem ministertvu slepi in gluhi za predloge naučne uprave.

Pri nas pač vladajo posebne razmere. Kulturnih vprašanj pri nas ne presojajo strokovnjaki, naučno ministrstvo, marveč finančniki in kramarji in to po metriskem merilu in po kronah in stotinkah. Tako je bilo tudi v tem slučaju. Naučno ministrstvo je poslalo spis in predlog finančnemu ministru.

Kot poslanec Novega mesta sem stopil letos v tej stavbi zadevi v finančno ministrstvo k dvornemu svetniku Munku, da bi mu pojasnil absolutno potrebo te nove zgradbe. Toda naletel sem na malo razumevanja, zakaj imenovani dvorni svetnik je kar vnaprej pripomnil, ne da bi bil čital akta: Prav, vendar ali se ne dade izvršiti kake adaptacije, zakaj za nove zgradbe se moremo odločiti samo iz posebnih vzrokov in samo izjemoma.

Ves moj trud in napor, da bi vsagamočnemu referentu na podlagi akta, ki je ležal pri njem, dokazal absolutno potrebo nove zgradbe za novomeško gimnazijo, je bil brez uspeha, ker Munk ni hotel vzeti v roke poročila naučnega ministrstva in ga čitati in edino, kar sem mogel doseči, je bila obljuba, da bo akt rešen v osmih dneh. To je bil odgovor šloveskoljubnega dvornega svetnika Munka, čigar ime s tem javno pribijem. Akta ni hotel vzeti v roke, kakor da bi bil kužen.

In kaj se je nato zgodilo? To gimnazijsko vprašanje se je rešilo na zares čuden način. Došla je kmalu

rešitev, ki je najboljši dokaz za žalostne birokratske razmere, ki vladajo v naših birokratskih krogih.

Došla je rešitev, ki bi jo pod dani pogoji nihče ne mogel in ne smel pričakovati. Rešitev se namreč glasi: Z novo zgradbo ne bo nič — in sicer kaj ne? (šita):

1. „Je pravni in stvarni položaj nepojasnen.“ Zakaj? To vedo bogovi sami.

2. „Občina novomeška je zagotovila za novo zgradbo premajhen prispevek.“

3. „Vlada se vzpričo slabega finančnega položaja in z ozirom na malo število učencev ne more odločiti za tako drago stavbo.“

Rdečica sramu mora človeku oblitati lice, ako navaja vlada take razloge glede nove zgradbe popolnoma razpalega in zdravju škodljivega poslopja.

Difficile est satyram non scribere, mora vsakdo vzkliniti, ako čita to rešitev.

No, saj drugače tudi ni mogoče; ako slepci pri nas na Avstrijskem sodijo o barvah, ne moremo pričakovati druge sodbe; v tem slučaju je presojevalo finančno ministrstvo potrebo zgradbe, ne pa učna uprava. Takšne razmere morajo človeku res dati povod k največjemu razburjenju.

Pričujemo sedaj, v koliko so pravilni motivi, ki jih je navedla vlada: „Pravni in stvarni položaj ni pojasnen.“ Mestna občina je ponudila vladi dve stavbišči, ki ste glasom komisijskega oglada v vsakem ozirom popolnoma pripravi, da se porabita za stavbišče. Kakšno pravno razmerje naj bo tu merodajno?

Vlada dobi na razpolago stavbišče in lahko gradi poslopje. Ta vzrok je torej izmišljen in brez vsake podlage. Drugi vzrok je: Občina je dovolila premajhen prispevek. Kaj pa naj še stori tako malo občina z 2000 prebivalci? Ali naj prevzame polovico stroškov za zgradbo novega gimnazijskega poslopja? Saj je vendar država dolžna, graditi državne gimnazije sama. Zakaj se v drugih mestih in deželah ne zahteva več, kakor da se preskrbi stavbišče? Če je treba, preskrbi vlada tudi stavbišče sama. Toda tako se seveda postopa napram drugim strankam. Slovenci so pa potrpežljivi in potrebujejo šol; od njih se pa lahko zahteva, kar koli se hoče. Toda ekselencija gospod ministrski predsednik, Vi se motite! Tudi črv se zvija, ako se stopi nanj. In tudi mi Slovenci smo že siti, da se nas vedno le tepta. Zato tudi protestujemo na tem mestu glasno in odkrito proti takšnemu postopanju; naj ves svet čuje, kako se z nami Slovenci postopa v gimnazijskih vprašanjih in na kako naravnost umazano stališče se napram nam postavlja naša vlada.

Mi dajemo državi k njenim potrebam po svojih močeh sredstva, zato smo pa tudi opravičeni, da lahko zahtevamo od države, da nas podpira v naših kulturnih potrebah in zahtevah in nam da to, kar absolutno potrebujemo. (Pritrjevanje.)

Pridem sedaj na tretji vzrok:

Slabe finance in malo število učencev.

Moje mnenje je, da bi si nobena vlada ne mogla izdati večjega ubožnega spravečala, kakor ako pravi: Za malo gimnazijo, ki bi morala stala 200.000 kron, nimamo denarja. Ako bi bil ta slučaj resničen, potem smo banekrotni, potem pa nas tudi ni škoda, ako poginemo.

V čast državi pa ne mislim tako slabo o njenih financah, kakor država sama, zakaj blazno bi bilo trditi in vsebovali bi krasno neresnico, ako bi se naglašalo, da nima država toliko sredstev, da bi mogla zgraditi bomo malo gimnazijsko poslopje.

Vladi bi tu nasvetoval, naj bi v prihodnji proračun postavila znatnejše vsote v naučne svrhe in manj za vojaške namene (pritrjevanje), potem ji bodo vsa država in vsi državljani izrekli zahvalo. V tem slučaju bomo vedno imeli dovolj denarja.

Za drage vojaške igrače imamo vedno denarja v izobilju, a za gimnazije nimamo sredstev, tudi v slučaju ne, ako grozi nevarnost, da prodirajoče se stropove ubije 230 dijakov z učiteljskim osebjem vred. Takšne so razmere pri nas.

Tudi nadaljna trditev, da nimamo zadostnega števila dijakov, ni resnična. 230 dijakov je sedaj v gimnaziji in vkljub temu drznejo naglašati, da se ne izplača, da bi se za gimnazijo žrtvovalo toliko denarja.

Vzemite v roke shematizem srednjih šol in prepričali se boste, da je zgradila in vzdržuje država preko 50 učnih zavodov, ki imajo dosti manj učencev.

Samo za Slovence — in če je v zavodu tudi 230 dijakov, se ne more zgraditi gimnazijsko poslopje, ker se ne — izplača.

V Pragi so nemške gimnazije, ki imajo manj nego 200 učencev, a tudi drugi do se nahajajo nemške gimnazije, ki nimajo niti 200 dijakov, no, pri nas pa še 230 učencev ne zadostuje, da bi se zanje zgradilo novo gimnazijsko poslopje. (Klic: V Galici so šole z 800 učenci.) Pri nas pa imamo manjše gimnazije v manjših mestih.

Kakor lahko sprevidite, so razmere docela drugačne, kakor jih navaja vlada v svojem odloku. Vsi v tem odloku navedeni vzroki so brez podlage in smelo lahko naglašam: Ako se bodo enkrat uvedle na gimnaziji človeku dostojne razmere, če se bo zgradilo primerno poslopje, ki bo odgovarjalo vsem higieni in modernim zahtevam, potem bode takoj prišlo na zavod več dijakov; danes se pa nihče ne bo potegoval za dvomljivo zabavo, da bi v nezdruživih razmerah tamkaj študiral in eventualno pri tem riskiral svoje življenje.

Kakor vidite, se vlada vkljub temu, da je nova zgradba nujno potrebna, vendar ni odločila, odrediti zgradbo in si poiskati zato pokritja. Naučno ministrstvo je sicer to poskušalo, a je bilo premagano po finančni upravi.

Takšni neverjetni odnosi vladajo na gimnaziji v Novem mestu. (Klici ogorčenja.)

In sedaj hočem še govoriti o neki drugi gimnaziji.

V Ljubljani imamo dve državni gimnaziji. II. drž. gimnazijo so morali par let po velikem potresu podreti in si je morala leta 1898. iskati strehe v neki zasebni hiši.

Kakšni so odnosi v privatnih hišah, si gospodje lahko mislijo.

Navedi hočem nekaj podatkov, da se boste prepričali, da pouk v takšnih prostorih ne more biti uspešen. Učne sobe so veliko premajhne in neprimerne. Šolske izbe v III. a, III. b in VII. razredu so tako majhne, da pride na vsakega učenca po pol kvadratnega metra prostora. (Čujte!)

Kako bi naj učitelji pod temi pogoji dosegli posebne uspehe, mi je res uganka.

V takšnih okoliščinah je pač umljivo, da se ravnatelj amatra zaveza nega, da odkloni čim največ dijakov in sprejema samo take učence, ki jih po zakonu mora sprejeti. Toda tekmo šolskega leta se jih vselej še nekaj iztisne iz šole, da se dobi v pravem smislu besede nekoliko več zraka.

Kabineti za učila so tako majhni, da se posamezna učila niti ne morejo uporabljati. Knjižnica je nastanjena v peterih sobah; tri sobe so v gimnazijskem poslopju, dve pa v deželnem dvorcu; treba je torej pol dneva letati iz enega poslopja v drugo, ako se hoče kaj imeti. Najlepše je pa to, da se rabi za učno sobo nekdanja kuhinja. (Čujte, čujte!)

To je druga državna gimnazija v Ljubljani! Ta gimnazija ima ploh posebno usodo. Vlada se je odločila, da zgradi novo poslopje, ker poteče najemninska pogodba že to leto.

V rokah imamo kupno pogodbo, ki se tiče stavbišča.

Pred dvema letoma dne 30. septembra 1903., je mestna občina ljubljanska prodala naučni upravi tri parcele za zgradbo novega gimnazijskega poslopja. S to zadevo se je posvetovalo v naučnem ministertvu z veliko blagohotnostjo in letos poleti so bili dogotoljeni že vsi načrti za stavbo.

Opetovano sem govoril z ekselencio bivšim naučnim ministrom in ga prosil, da bi storil vse potrebne korake, da bi se z zgradbo pričelo že to leto; naučni minister mi je to obljubil in izjavil, da bo po svojih močeh pospeševal zgradbo, vendar je pa odvisen od finančnega ministrstva; zbog tega ne more v tem ozirom sam postopati, ker ima v tej zadevi odločilno besedo finančno ministrstvo.

Razume se, da sem se zanimal tudi za finančno stran tega vprašanja.

Ko so bile tehnične predpriprave izvršene, sem bil prepričan, da bodo tudi finančne napredovale z istimi koraki in da se bo z zgradbo pričelo že to leto.

Glede pokritja sem listal v finančnih zakonih in našel to-le: V finančnem zakonu za l. 1904. na 60. strani se nahaja točka: „Za nastanitev II. državne gimnazije v Ljubljani izredna potreščina 200.000 kron.“

V tem zakonu je bila torej prvič navedena vsota 200.000 kron v svrhu pokritja.

V finančnem zakonu za leto 1905. je ta vsota še navedena, in sicer na 60. strani. Ker pa proračun leta 1905. ni bil parlamentarno dovoljen in ker se je s cesarsko naredbo uveljavil same provizorij, se ta vsota nahaja tudi v provizoriju za prvo polovico leta 1905., in sicer z vporabo do konca l. 1905.

Konstatujemo torej, da je bil kredit 200.000 kron dovoljen za zgradbo gimnazijskega poslopja do leta 1905.

A kaj se je kasneje zgodilo? Potrebno bi bilo, da bi bil ta kredit naveden tudi v letošnjem finančnem zakonu, a glejte čudo, v tem zakonu je izostal. (Konec prih.)

Kriza na Ogrskem.

Demisija ministrstva.

Dunaj, 20. decembra. Baron Fejervary je utemeljeval cesarju demisijo celokupnega ministrstva z ustavnimi vzroki, ker sta obe zbornici izrekli ministertvu grajo s tem, da sta protestovali proti zopetni odgoditvi državnega zbora.

Po avdienci je konferiral Fejervary z ministrom zunanjih zadev grofom Goluchowskim, kateremu je naznanil, da se ogrski ministri v sedanjem položaju ne morejo udeležiti skupnih ministrskih konferenc.

Budapešta, 20. decembra. Da je baron Fejervary ponudil cesarju demisijo celokupnega ministrstva, k temu sta ga razen glasovanja obeh zbornic v prvi vrsti primorala naučni minister Lukács in brambovski minister Bihar, ki sta mu izročila svoji demisiji. Nato je ministrski svet sklenil, da podajo vsi ministri demisijo. Cesar seveda demisije ni sprejel. Ministrstvo ostane skoraj gotovo do 1. marca 1906 na krmilu, toda delovalo ne bo politično, temuč le administrativno.

Spravna pogajanja.

Budapešta, 20. decembra. Mirna pogajanja prestopijo šele po novem letu v odločilni štadij. Oglašajo se vedno novi protovoljni posredovalci.

Trgovinska pogodba s Srbijo.

Belgrad, 20. decembra. Uradno se razglša, da so vse vesti o ovirah pri obnovitvi trgovinske pogodbe s Avstro-Ogrsko neresnične. Pogajanja se polno razvijajo. Zgodovljena je veterinarska konvencija in tudi obmejni promet. Le prometu s mitskimi izdelki delajo ogrski delegatje nekoliko težav.

Položaj v Macedoniji.

Sofija, 20. decembra. Pretečeno nedeljo je bila tukaj konferenca delegatov iz cele Bolgarske zaradi

Dalje v prilogi.

tako grdo ravnali, mepehali in topli tako, da sem končno povedala svoje ime. In potem so začeli kričati, »ubijte jo in »na grmado ž nj« in med podili pred seboj semkaj.

Na tleh je ležal meč. Juri ga je pobral. V svoji jezi je hotel planiti na legata. Zdaj šele je sapazil, da so vitezi in duhovniki zapustili šotor. Samo pri vходу je stala siromašno oblečena ženska.

»Kdo je ta žena?« je vprašal Juri.

»To je — to je Katarina, ki je šla z menoj, da te reši,« je komaj ališno dihlila Hema.

Juri je zardel do las.

»Ti — Katarina! Hotel je podati Katarini roko, ali ni mogel, ko je zagledal v Heminih očeh — solzo. Zardelo se mu je, kakor da se mu trga srce. Tu zvesta ljubica, ki ga še ljubi, tu žena, ki ga še ljubi — obe tako vdani, da sta se združili, samo da ga rešita.

Osiral se je zdaj na eno, zdaj na drugo, potem pa je premagan po svojih čustvih razprostrl roki in

privil na tvoje srce Katarino in Hemo.

»Ah, jaz sem Vama obema samo v nesrečo,« je bolešno vzdihnil Juri. »Prišli sta, da me rešita, in jaz Vaju potegnem s seboj v nesrečo.«

Le malo časa je Juri mogel slušati glas svojega srca. Pri vrodu se je pojavila vojaška glava in zdaj se je Juri spomnil svojega položaja.

»Pokliči gospoda legata,« je ukazal vojaku.

»Gospod legat mi je naročil naj Vam sporočim, da Vam nima ničesar več povedati. Prosi samo, da odredite, kam naj odpravimo ti dve ženi.«

»Hema — kam hočeš iti. Tu ne moreš ostati.«

»Tvoja žena sem, zato ostanem pri tebi.«

»In ti — Katarina?«

»Jaz,« je ihto rekla Katarina »jaz grem.«

»Kam hočeš iti?«

»Ne vem! Kam želiš, da grem.«

»Katarina — ostani tu,« je vzkliknila Hema. »Jaz te ljubim, kakor svojo sestro — ostani Katarina — ti imaš ravno toliko pravice ostati

pri Jurju, kakor jaz — če ne morda še več.«

Zopet je Juri objel Hemo in Katarino in čustva, ki so mu polnila dušo, so ga tako objela, da se je tudi njemu zrosilo oko.

Ves dan je ostal Juri s Hemo in Katarino v šotoru in nihče jih ni motil. Juri si je ves čas belil glavo, kako bi utekel iz tega jetništva, ali rešilne misli ni našel. Čakal je na noč, na dežajese, da mu ta prinese rešitev.

Zvečer ga je obiskal vitez Gemonski, rekši, da mu vent ne dopušča, da bi se ne opravičil, in prisegel je na svojo čast in pri spominu svoje matere, da ni ničesar vedel o legatovem zavratnem naklepu.

»Zdaj so imeli legat in vitezi posvetovanje in so sklenili, imenovati za Vaše osemlje posebnega upravitelja, ki bo izvrševal vse Vaše vladarske in gospodarske pravice, dokler Vas ne bodeta sodila cesar in cerkev,« je pripovedoval vitez Gemonski.

»In kdo je to?« je vprašal Juri,

ki skoro ni mogel pojmiti, kar mu je pripovedoval vitez Gemonski.

»Simon Virko je imenovan upraviteljem in če se posrešijo legatove nakane, če postane Deviu patrijarhov fevd, potem utegne Simon Virko nositi devinsko krono.«

»In kaj se zgodi z menoj?«

»Vi ostanete za zdaj jetnik pa trijarhov; spravili Vas bodo v Senožče, a čuval Vas bo tam Rajmondo, Vaš najstrupenejši sovražnik.«

»Ali — saj vendar veste, da patrijarhova armada Senožče še ni zavzela.«

»Zavzame jih jutri. Samo vi ste vzrok, da so se Senožče tako srečno branile; sdej, ko Vas ni tam, pač ne bodo mogle dolgo kljubovati. Jutri zvečer sodi legat, ste Vi že kot jetnik v Senožedah. Rajmondo jamči s svojim življenjem, da mu ne uide, a tudi, da se Vam ničesar ne zgodi. Legat ima glede Vas strašno namene.«

Kar je povedal vitez Gemonski je bila že slaba tolažba za Jurja in ko je vitez zapustil šotor, je Juri kakor onemogel padel na blazino, kjer

sta ležali in dremali Hema in Katarina. Tu je prebil vso noč. Mušile so ga nemirne sanje. Vsak čas se je prebudil ali slišati je bilo samo korake vojakov, ki so pred šotorom stali na straži. Juri je v noči poskušal odstraniti zaveso, ki je zapirala vhod v šotor, ali prepričal se je, da je zadržana in da je ni mogoče odstraniti. Večkrat je vstal in prisluškoval. Zdelo se mu je, da je prišel Komolja s svojimi razbojniki, da ga oprosti, a varal se je vselej.

Pozno ponoči, ko je v taboru vladala tišina, je iz drugega šotora stopil mlad mož. Pri izhodu ga je objela mlada žena in ga poljubila. Ko je odšel, se je ozrla po ravani, ki jo je razsvetljeval mesec, in zavrisnila, ko je zagledala vrh senožčanskega nasipa vešala, na katerih je visel človek.

Mladi mož je bil praporščak vitez Gemonskega, ki je s izdajstvom omogočil zajetje Jurja Devinskega, lepa gospa je bila Jutka plemenita Marchland, na vešalih vrh senožčanskega nasipa pa je visel Konrad Sežanski. (Dalje prih.)

moralnega in materialnega podpiranja revolucijske organizacije v Makedoniji. Stavil se je odbor pod imenom »dobrodelna liga«, da nabira denar za osvoboditev Makedonije.

Carigrad, 20. decembra. V sandžaku Prizrend je nastalo veliko razburjenje zaradi osebnega davka. V Prizrendu, Djakovu in Pešu so trgovine zaprte. Albanci so pretrgali zvezo med Djakovu in Prizrendom.

Dogodki na Ruskem.

Revolucija v vzhodnih provincijah.

Riga, 20. decembra. Položaj v Livlandiji je obupen. Povsod gorijo plemiške naselbine. Velike oborožene čete upornikov, ki se imenujejo ljudska straža, so razorožile vse male vojaške oddelke po deželi. Pri Lennwardenu so revolucionarji zajeli mnogo plemičev, ki so z ženami in otroci bežali ter jih zaprli za poroke, da dosežejo, kar zahtevajo, sicer pomore vse vjetnike.

London, 20. decembra. Tri angleške vojne ladje so odplule v Vzhodno morje, da pridejo na pomoč angleškim podanikom v Rigi, Jurjevu in Petrogradu. Za angleškimi ladjami sta v isti namen pluli dve francoski križarki.

Berolin, 20. decembra. Širijo se vesti, da najbrže odrine nemško vojaštvo v Kurlandijo in Livlandijo (?). V ta namen sta določena 1. in 17. nemški voj pod poveljstvom generala dr. barona pl. Goltza.

Ustanovitev demokratične republike.

Moskva, 20. decembra. Zastopniki revolucionarnih strank so sestavili manifest, ki poziva delavce in vojske, naj ustanove demokratično republiko. Ta poziv je pisan v tako anarhističnem tonu, da ga niti radikalni listi niso mogli priobčiti.

Položaj v Petrogradu.

Petrograd, 20. decembra. Delavski svet v Petrogradu in Moskvi je sklenil, prideti danes splošni štrajk. Na vseh železniških progah so morali promet ustaviti, ker so proge poškodovane. Odposlano je vojaštvo, da železnice popravljajo. Revolucionarji so po mestu razbili vse poštne škrinjice ter uničili pisma.

Zahteve Poljakov.

Varšava, 20. decembra. Včeraj se je vršil velik shod poljskih kmetov. Prišlo je nad 1500 zastopnikov iz vseh okrajev ruske Poljske. Shod je sklenil zahtevati narodno in politično avtonomijo z odgovorno deželno vlado, v kateri smejo biti samo Poljaki in z deželnim zborom v Varšavi.

Novi predsednik na Francoškem.

Pariz, 20. decembra. Sedaj je dognana stvar, da bo za predsednika republike izvoljen senatni predsednik Fallières.

Puntanja proti Evropejcem na Kitajskem.

London, 20. decembra. V Šanghaju so se začeli domašini opasni puntati. Nemškega in angleškega konzula so Kitajci psovali. Nekaj Evropejcev je bilo ranjenih. Anglija je pripravljena na naskok. Vsi Evropejci so se oborožili. Javna poslopja in brzojavne urade straži vojaštvo. Avstro-ogrska križarka »Frane Jožef I.« je odplula iz Nangasakija v Šanghaj, da varuje odnotne inoseme. Istotako je prispela tja nemška topničarka »Tiger« s 75 vojaki. Nadalje pričakujejo tri ameriške in po eno špansko in francosko vojno ladjo. Bili so spopadi, pri katerih je bilo nekaj Kitajcev ubitih. Ko so se prikazale v pristanišču prve vojne ladje, nastal je navidezno mir. Rešitev krize je odvisna le od tega, kako bodo ostale veleposle podpirale Anglijo, sicer se je bati prav resnih dogodkov.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 21. decembra.

— **Ljubljanski obč. svet** ima v soboto, dne 23. t. m., ob 5. pop. izredno sejo. Na dnevnem redu so: naznanila predsedništva in poročila o neki ponudbi za odkup mestnega sveta ob Levstikovih ulicah za Wettachovo vilo; o proračunu mestnega loterijskega posojila za l. 1906; o proračunu mestnega ubožnega zaklada za leto 1906; o proračunu zaklada meščanske imovine za l. 1906; o proračunu ustanovnega zaklada za leto 1906; o povešanju konjske klavnice; o uravnavi hodnika pri hiši Antona Bisjaka v Bohoričevih ulicah št. 16 in o uredbi vhoda v njegovo hišo; o prevzetju nekaterih stropov v »Mestnem domu«, za katere je imela jamstvo tvrda Faleschini in Schuppler; o izvolitvi dveh zastopnikov občinskega sveta v šolaki odbor obrtne nadaljevalne šole; o nasvetu dovolitve nagrad uslužbenca mestnega učiteljskega sakupa in o proračunu stroškov tega sakupa za leto 1906.

— **Revizije narednoga prednoga programa** se klerikale tako strahovito boje, da jih stresa mrlica in meče bojazn, ako o tem le kaj slišijo. To je za nas jako dobro znamenje, kajti klerikaleci so sicer prav malo vredni ljudje, ali, da rabimo »Slovenčev« izraz, sami nesramni lopovi — toda kot politični barometer so izvrstni. Kadar klerikaleci talijo in psujejo, takrat smo lahko prepričani, da smo na pravi poti. Tako tudi zdaj. Klerikaleci divjajo, kakor bi imeli že štrik za vratom, dasi smo šele vobče sprožili misel o reviziji narodnoga prednoga programa — ali hoče kdo še boljga dokaz, da je ta revizija vелеvažna, in da je največjega pomena za našo stranko in za ves slovenski narod. Klerikaleci vedo dobro, kakega pomena bi bil času primeren program; dobro tudi vedo, da bi tak program koncentriral vse protiklerikalne moči, da bi zbližal vse svobodnomyelne elemente in ustvaril enotnost tudi v stvarih, kjer je kdaj ni bilo. Dober, času in razmeram primeren modern program v tem tisti velika nevarnost za ničvredni klerikalizem in zato tulijo klerikaleci že zdaj. Naj bi to vzpodbujalo merodajne kroge, da se resno poprimajo revizije narodnoga prednoga programa. »Slovenčev« psovaje ne moti nikogar. Ni je stranke na svetu, ki bi brezvestnejše sleparila javnost, kakor jo sleparijo krajski klerikaleci. Vse barve so že nosili, samo resnično narodni niso bili nikdar. Vse mogoče programe so že imeli, a držali so jih niso nikdar. Bili so konservativci, strmo glavi, Taffleja radi volilne reforme preprečili v dež. zboru direktne volitve in dvigali nemške graščake kakor grofa Hohenwarta, na svoj štiti danes pa vpijejo, da so zoper graščake, da so za splošno in enako volilno pravico in da so krščanski socialci. A bili so vedno le hinavci in breznačajnejši, vedno le stranka ljudskih sleparjev, in to tudi ostanejo.

— **Nesramni duhovniki.** Papež Pij IX. je izdal cerkveno postavo »syllabus«, v kateri je preklel konstitucionalizem, demokratizem in splošno ter enako volilno pravico. Ta cerkvena postava je še danes veljavna, ker ni bila nikdar preklcana. Skofjov list pa se upa tajiti to zgodovinsko resnico, dasi se vsakdo lahko iz vsakega »Konversationslexikona« prepiše o njej. Duhovniki, ki se kaj takega drznejo, so res nesramni ljudje. To pa rečemo: lep škof, ki kaj takega trpi in daje takim nesramnim duhovnikom še potuho.

— **Lahom vseučilišče, Slovencom — škofa.** Pod tem naslovom priobčuje »Šoča« članek, v katerem dokazuje, kako misli naša vlada na račun Slovencev zavaliti Lahom zopet lep kos mastne pečenke, vse to pa po zaslugi klerikalcev. Slovenski klerikaleci so z Lahom sklenili pakt, da jim ne bodo delali enotnosti, da pride lahko vseučilišče v Trst, zato pa dobe Slovenci sloven-

skega nadškofa v Gorico. Lah si bo bilit kajpada zadovoljni s tem. Ko je cesarjev namestnik princ Hohenlohe prišel s Dunaja, je dal takoj poklicati k sebi dr. Sedeja, kanonika in stolnega župnika v Gorici, ki je bil nekdanji dvorni kaplan. Od tedaj kaže »božji prste« doledno le na Gorico kakor ga je naravnal namestnik, in »Primorski List« je zadnjič samostojno vakliknil, da se zgodi v par dneh vojla »Vsegamogočnega«. Ob enem je pisal »Slovenec« o laškem vseučiliščem vprašanju silno hladno, pri tem pa pel slavo Gautschu! Rezultat vsega tega bo, da dobe Lah prav poceni svoje visoke šole v Trstu, Slovenci pa dobe svojega nadškofa, ki je izbran po želji klerikalcev. V Gorici se vzdržuje vest, da postane gorški nadškof dr. Sedej. Sicer njegovo imenovanje še ni razglašeno, a zgoditi se utegne vsak trenutek, pred prazniki pa prav gotovo. Namestnik je za svoje uspešno medetartjenje že dobil priznanje: imenovan je cesarjevim tajnim svetnikom. Tako deli vlada svoje dobrote na vse strani ...

— **Klerikalne izdajice.** Na Jesenicah se delajo priprave za obč. volitve. Pojasnili smo že dvakrat, kako se hoče doseči, da bi bil v drugem volilnem razredu en sam volilec, ki bi sam volil osem odbornikov in njih namestnike — seveda Nemes. Človek bi mislil, da se vse slovenstvo upre taki nakani. A kaj smo doživeli? »Slovenec« se zavzema za vladno in nemško nakano, »Slovenec« proglašča vladno namero za postavno in se roga našemu odporu s tistim podlim cinizmom, ki karakterizuje klerikalno bando Fej, izdajice!

— **Promoviran** je bil dne 19. t. m. na graškem vseučilišču g. Fris Skof doktorjem vega zdravilstva. Čestitamo!

— **Premembe v finančni službi.** Premečeni so: davkar Josip Oblak od davčnega referata pri okr. glavarstvu v Ljubljani k onemu v Kočevje; davčni kontrolor Franc Kobau v Kostanjevici v lastnosti davčnega oficijala k davčnemu uradu v Radovljici in davčni praktikant Viljem Kobau iz Metlike k davčnemu uradu za mesto Ljubljana. Evidenčni cleve Josip Hratka je premeččen iz Ljubljane v Novo mesto. Davkar Anton Nučič je stopil v stalen pokoj.

— **Slovensko gledališče.** Snodi se je predstavljala na našem odru nova opremna igra »Čarjev sel«, ki jo je po Jules Vernovem romanu dramatisoval R. Eleho. Igra, ki ima v sebi polno razburjajočih, tudi veselost vzbujajočih prizorov, odgovarja ukusu nedeljskega popola današkega občinstva in bo brez dvoma pri njem dosegla velik uspeh. Igre kratka vsebina je tale: Tatarski na rodu v Sibiriji so se spuntali in v rasnih bitkah porazili Ruse. Čarjev brat, veliki knez, ki rezidira v Irkutsku, se nahaja v veliki nevarnosti, ker so ga Tatarji odrezali od Rusije. Čar je v velikih skrbeh, slasti ker je izvedel, da stoji na delu tatarskega gibanja ruski revolucionar Ivan Ogarev, ki se je obenem zarotil, da umrti velikega knesa, ker upa na ta način najbolje uničiti rusko gospostvo v Sibiriji. Da bi obvestil velikega knesa o naklepih Ivana Ogareva, pošlje čar v Irkutsk posebnega soka, ki se ima prebiti skozi pokrajino, ki so že v rokah uornih Tatarjev. Ta sok je Mihael Strogov, ki se takoj odpravi na pot. V Nižnem Novgorodu, kjer je baš letni semenj, se mu pridruži Nadja Fedorova, ki gre obiskat svojega v Irkutsku v pregnanstvu žividega očeta in s katero ga skoro združi iskrena ljubezen. Francoski vojni poročevalec Jolivet in angleški vojni poročevalec Flatscher. Ivan Ogarev je izvedel s pomočjo svojih ogleduhov za misijo Mihaela Strogova in ga skuša dobiti v svoje roke. Posređi se mu to v Omsku. Strogov odvzame čarjevo pismo in ga izroči tatarskemu knezu Rusta Khanu, ki ga obsoadi na smrt. Po srečnem naključju uteče smrti in nadaljuje svojo pot proti Irkutsku, kakor hiti tudi Ogarev, da bi se pod Strogovim imenom utihotapil k velikemu knezu, si pri njem dobi zaupanje in v odločilnem momentu izdal Irkutsk Tatarjem. Po rasnih srečnih in nesrečnih dogodkih dopeta Ogarev in Strogov v Irkutsk. Ogarevu se je že posređilo prevariti velikega knesa in že se pripravlja, da

izvrši svoje nek'pe, ko stopi predanj Strogov. Vname se ljut boj, v katerem podleže Ogarev. Veliki knez, ki je bil prepričan, da je bil Ogarev Strogov, je razjarjen; ko se pa Nadji in med tem na pozorišče došlita Jolivet in Flatscherju posređi dokazati, da je ubiti častnik Ogarev, se njegova jeza spremeni v veselje in prav rad ugodi Strogovi prošnji, naj posreduje pri Nadjinem očetu, da mu da svojo hčerko za ženo. — Poleg Strogova in Ogareva stoji v ospredju dejanja žurnalista Jolivet in Flatscher, ki nastopata v igri povsod, kjer je sila največja, kakor nekak »deus ex machina«. V igri je polno komičnih in tragičnih zapletajev, ki vplivajo na igralce z velikim efektom, sicer je pa igra vredna samo toliko, v kolikor zabava Popoldanskemu občinstvu bo gotovo ugajala in s tem bo tudi dosežen namen, da bo napolnila blagajno, kar se pa včeraj ni zgodilo. Igra je bila razmerna dobro uprizarjena in igralci so ji posvetili obilo truda, ki bi bil vreden boljše stvari. Najboljša izmed vseh igralcev sta bila g. Lier in Dragutinović, ki sta izborna karikirala prvi francoskega, drugi angleškega žurnalista. Njiju kupleti v III. sliki so vzbujali splošno veselost. Prav izvrsten je bil tudi tip Ogareva, kakršnega je ustvaril g. Dobrovolny. Ga. Kreisova se je odlikovala po realistični, efektni igri in je imela to pot vrednega partnerja v osebi g. Vedrala, ki je igral včeraj prav dobro, kakor ga dosedaj še nismo videli. Ga. Spurna je igrala ciganko z vervo, a zdelo se nam, je da premalo čustveno. Igralci postarskih vlog kakor g. Verovšek, Danilo, Nučič, Betetto, Jovanović, ga. Dragutinovičeva itd. so svojo nalogo častno izvršili.

— **Ljubljanski »Sokol«** je svojima častnima članoma, dr. T. v. čarju in Fr. Kadilniku izročil krasni častni diplom. Izdelal je ti diplom jako umetniški, vporabljaajoč zgolj narodne motive, akad. slikar Maksim Gaspari.

— **Koncert »Glasbene Matice«.** Prvič je bil koncert »Glasbene Matice« bode dne 12 in 14. januarja 1906. Izvajalo se bode Bossilevo veliko oratorijsko delo »Canticum canticorum« ali »Visoka pesem« Simonova.

— **Pevske vaje »Glasbene Matice«.** Prihodnje pevke vaje za »Visoko pesem« so se tako razdelile: V soboto, dne 23. decembra, ob 8 uri zvečer skupna vaje celega zbora, v sredo, dne 27. decembra, in v petek, dne 29. decembra, so ločene skupine: obkraj ob polu šestih za ženski zbor, ob osmih za moški zbor.

— **Družbi sv. Cirila in Metoda** je prirastla nova pokroviteljica pri imenoma »Smelnikova rodbina pri Sv. Križu nad Mariborom«. Vpladali so jo sedmeri vrli sinovi v spomin svojemu 26. oktobra t. l. umrlemu, nad vse skrbnemu 88letnemu očetu Matiju Hauptmannu. Pokroviteljinske pravice bode izvrševal najstarejši njih g. graški profesor Fran Hauptmann. Blaženo bodi ime umrlemu možu imed naroda; mnogokratna slava pa vsem tem sedmim slovenskim stebrom, isklesanim pod paznim očetovskim očesom staršarstaja.

— **Pri današnji dražbi** dala je dobila dela sledeče okraje v skup: Škofjo Loko, Brdo, Krško, Il. Batrico, Litijo, Mokronog, Vrhniko, Radeče, Senožeče in št. Vid pri Ljubljani. Okraj Idrijo je dobil g. I. Knez. Kočevje in Žužembek pa g. A. Kaifeč, vinotres v Kočevju.

— **Slovenske narodne pesmi in slovevska narodna godba.** Kakor je naš list že poročal, namerava ministristvo za bogoslužje in nauk zbrati in izdati narodne pesmi vseh avstrijskih narodov, in sicer v posameznih, za vsak narod posebe oddeljenih zvezkih. Izraz »narodne pesmi« je umevati v najširšem pomenu; polagati je poseben naglas na nje muzikalni del in misliti je na sploh vse, kar je v zvezi s pesmijo in godbo (n. pr. ples, vriski itd.) Načelno pa mora biti vse zabeleženo v pristni, nespremenjeni obliki, kakor jo je dal proizvedu prosti narod. — Ker je za zbiranje treba ogromnega aparata, je ministristvo določilo za vsako narodnostno skupino poseben delovni odbor; imenovalo je tak odbor tudi za zbiranje slovenskih narodnih pesmi. Člani so gg.: vsuč. profesorja dr. Murko in dr. Strekelj in za stopnik vlade dež. šolaki nadzornik Fr. Levee, nadalje koncertni vodja M. Hubad, župnik Kokošar Jan. v Gorici, prof. J. Scheinigg v Celovcu, dež. sodnijski tajnik Fr. Milčinski, kooperator Križman Jos., vadniški učitelj G. Majcen v Mariboru, prof. A. Štritof in prof. dr. Jos. Tominšek. Ta delavni odbor mora staviti svoje predloge ministristvu, a osnovo za vse delovanje je prevzel po ministristkem pooblastilu dr. Strekelj; dovršiti

jo, je pozval omenjene člane k ustnemu posvetovanju v Ljubljano, da se tu določi organizacija odbora in razdelitev delovanja ter ustanove glavna načela za dobavo in uredbo gradiva; pri vsem poslovanju pa je gledati na to, da se zbuji v širših krogih zanimanje za delo. Posvetovanje se je vršilo preteklo nedeljo, dne 17. t. m., v dvorani »Glasbene Matice«; v 9 ur trajajoči seji se je posvetovalo in sklepalo o ogromnem gradivu, ki ga je predložil sklicovalci; ono obsega res celotno notranjo in zunanjo organizacijo vsega delovanja odbora in obsežen načrt za privabljanje najširših krogov v sodelovanje pri tem vелеvažnem delu, ki bo, ako se posređi, pomnik za vse čase. — Poročilo o tej seji, ki ji je bil izvoljen predsednikom dr. Murko in zapisničarjem dr. Josip Tominšek, omejimo tu le na kratko označje točk, a pripomnimo, da bo odbor sam, kadar se njegovi sklepi odobré, stopil s primernimi okliki pred širšo javnost. — Ko je predsednik posdrvil navzoče, med njimi imenoma zastopnika vlade Fran Levee, je dr. Strekelj polagal točko za točko svoje najskrbnejše sestavljeno gradivo, nakar se je v skupnem posvetovanju točka za točko končno reševala. Tako so se dognala osnovna načela za publikacijo (taj naj se nabira in kako) in so se odobrila podrobna navodila za zapisovanje narodnih pesmi z ozirom na besedilni in muzikalni del ter se je preštudirala obsežna vprašalna polja, ki bo svraščala pozornost zapisovalcev na bistvenosti; a uvidela se je za začetek tudi potreba krajših navodil in krajše vprašalne pole. Sprejel se je nadalje natančen opravniki za celoten odbor in za njegove posamezne člane. Za notranje odbore upravitelje so izvolijo gg.: dr. K. Strekelj, načelnikom delovnega odbora, M. Hubad njegovim namestnikom, dr. M. Murko sopodpisovalcem, L. Pintar blagajnikom, preglednikom računov Fr. Milčinski in dr. Josip Tominšek. Zunanje delo-nabiranje in urejevanje narodnih pesmi — pa se razdeli tako-le: Dr. Strekelj je urednik teksta, M. Hubad urednik muzikalnega dela; slovensko oz. mlja se razdeli za nabiralec v okrožje, ki imed njih vsakemu načeljuje po eden odbornik: načelnik odseka za Gorenisko je M. Hubad, za Dolenjsko Fr. Milčinski, za Notranjsko A. Štritof, za Istro Križman Jos., za Goriško Kokošar Jan., za Korosko Scheinigg Jan., za Štajersko (južnoslovenski del) dr. Jos. Tominšek, za Štajersko (severovzhodni del) G. Majcen. — Ko se je še nekaj upravnih točk rešilo, oziroma se pooblastil predsednik, da ukrene potrebno, zaključil dr. Murko sejo s nagovorom, v katerem izreka vsem udeležencem zahvalo za njih vztrajnost, pri tem poudarjajoč, da bi se obsežno gradivo ne bilo moglo obdelati s takim uspehom, ko bi ga ne bil sklicovalci sestavil s tako vzorno preglednostjo in popolnostjo. Slovenski delovni odbor je storil s tem velik korak naprej, tako velik, kakor bi bil v preteklih časih nemogoč. A da je sploh mogoč, v tem osiru moramo s posebno zahvalo beležiti veselo dejstvo, da je stopilo temu velikemu podjetju ministristvo samo na čelo. Zato bi naj vsi krogi pripomogli, da se podjetje završuje in završi srečno in častno.

— **»Domžalski Sokol«.** Ustanovni obani zbor telovadnega društva »Domžalski Sokol« bo dne 26. decembra t. l. (na sv. Štefana dan) v prostorih g. Fr. Kuharja v Domžalah ob 8. uri popoldne. Na dnevnem redu je: Posdrav predsednika pripravljalnega odbora; čitanje društvenih pravil; volitev starost, podstarost in ostalih odbornikov; raznoterosti. Iz posebne prijaznosti sodeluje kvartet prrega slov. pevskega društva »Liza« iz Kamnika. Domžalec in okoličani! Udeležite se tega zborovanja v obilnem številu in pristopite s ponosom k društvu, ki ima namen, ohraniti Vas in Vaše sinove zdrave in čile na duhu in na telesu. Zavedajte se svoje narodne dolžnosti! Posebno je želeli, da se zanešajo udeležite shoda vsi tisti, ki ste že doslej vkljub vsem oviram delovali za naše društvo, in pa tisti, ki imate resno in trdno voljo, delati v prospeh »Sokola«, bodisi kot izvršujoči, bodisi kot ustanovni ali podporni člani. Gostje dobrodošli!

— **»Narodna čitalnica«** v Škofji Luki je na svojem XLIV. obnem zboru dne 10. t. m. izvolila sledeči odbor: G. dr. Karol Zakrajšek, predsednik; g. dr. Anton Arko, podpredsednik; g. Vinko Zaharstnik, tajnik; g. Avgust Nadilo, blagajnik, in g. Anton Arhar, knjižničar. Dalje so bili izvoljeni v veselčni in pevski odsek: C. kr. sodnijski adjunkt g. Oskar Dev, gospeca Jerica Dolencova in učitelj g. Josip Svetlič.

zamena dovoljena ali denar nazaj, **riziko**
torej izključen . **4050**

Zdravega in krepkega
učenca
ki je z dobrim uspehom dovršil ljudsko šolo in je poštenih staršev, sprejme takoj v trgovino mešanega blaga
Fran Zadnek v Senožecih.
4031-3

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, kot nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje za doživetje in smrt s zmanjšujočimi se vplačili.
Vsak član ima po pretoku petih let pravico do dividende.

„SLAVIJA“
vzajemna zavarovalna banka v Pragi.
Rez. fond: 31.865.986-80 K. Izplačane odškodnine in kapitalije: 82.737.159-57 K.
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države
s vseskozi slovenske narodne uprave.
5-147
Generalni zastop v Ljubljani, čigar pisarne so v lastni bančni hiši
v Gospodarskih ulicah števil. 12.

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Dživa najboljši sloves, koder posluje.
Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in občnkoristne namene.

Oklic.

S tukajšnjim razpisom z dne 30. novembra t. l. št. 2778 na dan 21. decembra t. l. določena
zmanjševalna dražba zaradi oddaje stavbe tro-razredne ljudske šole v Prečni
se preloži
na soboto, dne 30. decembra t. l.
ob 10. uri dopoldne v šolskem poslopiju v Prečni.
Vsa druga določila gori omenjenega razpisa ostanejo v veljavi.
C. kr. okrajni šolski svet Rudolfovo
dne 15. decembra 1905.

Pozor pred ponaredbami! Zdolaj stoječa etiketa, beseda **Milly** in pa znamka **solnce** so oblastveno varovane.

Razglas.
4053-1

Pobiranje pasjega davka za 1906. leto pričelo se bo z 2. januarjem 1906.
Ta davek je plačati v okrožju ljubljanskega mesta od vsakega psa iz-
vzemši psov kateri so za varstvo častljenih posestev neobhodno potrebni.
Lastniki psov naj si praskrba za to leto veljavnih pasjih mark naj-
kasneje do dne 20. februarja 1906. pri mestni blagajni proti plačilu
8 kron.

Z ozirom na § 14 izvršilne naredbe o pobiranju pasjega davka, opo-
zarjajo se lastniki psov, naj pravočasno vplačajo take, ker bo do polovil-
konjač od 20. februarja 1906 nadalje vse one pse, kateri se dobe na ulicah
brez veljavnih mark.

Magistrat dež. stolnega mesta Ljubljane
dne 13. decembra 1905

Najcenejša in največja
domača
eksportna trdnika.

Razpošiljanje
švicarskih ur na vse
kraje sveta.

H. SUTNER v Kranju
priporoča kot
lepa primerna božična in novoletna darila
ure, verižice, zapestnice, broške, obeske,
uhane, tudi z briljanti itd. po jako nizkih
cenah v veliki izberli.
Cene nižje kakor povsod.
Švicarske ure najbolj slovečih znamk, ki imajo pri-
znanje po vsem svetu, so po najnižji ceni vedno v
zalogi. — Prosim naročite veliki novi cenik, ki se
pošlje zastonj in poštne prosto.

Kontoristinja

z večletno prakso se išče za neko
trgovino na Gorenjskem. — Vstop z
novim letom.
Kje — pove upravništvo „Slov.
Naroda“.
4017-4

Naprodaj je
dobro obdelana njiva
mierača 2 orala 12 □ sežnjev v Sv.
Petra predmestju, poleg ceste po jako
ugodni ceni. Natančneje izve se v
upravnistvu „Slov. Naroda“.
4034-2

Prodajalka

vajena popolnoma prodaje, izurjena
v računstvu, večša slovenskega in itali-
janskega jezika in vajena domačega
dela in deloma kuharije, išče službe.
Naslov pove upravništvo „Slovenskega
Naroda“.
3925-6

1 ali 2 učenca

krepka, ne pod 14 let stara, zmožna
tudi nemškega jezika in s primerno
šolsko izobrazbo, sprejme v trgovino z
mešanim blagom J. Razboršek v
Šmartnu pri Litlji.
4038-2

Gostilna in prodajalna

dalje gospodarsko poslopje z lepim
velikim vrtom, ledenico in s kegljiščem
(po dogovoru tudi brez prodajalne) odda
zaradi družinskih razmer takoj za več
let v najem lastnica Olga Petsche v
Starem trgu pri Ložu.
Več se izve pri lastnici.
4018-4

200

jesenovih dreves,
stoječih na travniku poleg Lazov ob
južni železnici se proda.
Pogoji se izvedo v pisarni dr.
Hudnika, odvetnika v Ljubljani.
4032-2

Na nobeni mizi bi ne smelo manjkati
Strossmayerjeve slivovke
(letnik 1882)
prirodni pridelek prve vrste iz kleti
ekscelence pok. škofa dr. J. J. Stross-
mayerja, ki jo prodaja
D. Reichsmann sin v Djakovem
(Slavonija). 3744 13
Poštni zavoj z 2 litri franko K 6.—.
Pri naročilih naj se navede tudi kraj,
kjer je pristojna finančna straža.

5 kron in več zaslužka na dan!

Iščejo se osebe obeh spolov, ki bi pletle na naših strojih. —
Preprosto in hitro delo vse leto doma. — Ni treba znati ni-
česar. — Oddaljenost ne škodi nič in blago prodamo mi.
Družba pletilnih strojev za domače delavce 3477 24
THOS. H. WHITTICK & Co.
Praga, Petrske náměstí 7 156. Trst, Viala Campanile 13-156.

Franc Jožefova
grenčica
"pravzaprav reprezentant grenčic"
(V medic. odd. splošne bolnice na Dunaju.)

IVAN & NIKOLAJ ŽIC
trgovina z vinom na veliko.
Ladji: „Domitila“ & „Štefanija“
v Pulju v Istri.

prodaja vina:

Vino z Visa, rdeče . . . liter po 40 in 43 h	Dalmatincec bel . . . liter „ 36 „ 38 „
„ „ „ „ „ 43 „ 50 „	Cviček (Opoljo) . . . „ 34 „ 36 „
Istrijaneec, rdeč . . . „ 36 „ 38 „	Teran (iz obranih ja- . . . „ 40 „ 40 „
bel . . . „ 36 „ 38 „	god . . . „ 56 „ 60 „
Dalmatincec, rdeč . . . „ 32 „ 34 „	Muskat (bel, sladk) . . . „ 56 „ 60 „

franko kolodvor Pulj v izposojenih posodah, ki se ne uračunijo, pa jih je treba čimprej
vrniti franko kolodvor Pulj. Pošilja se le po povzetju in sicer samo od 56 litrov naprej.
Za prirodnost svojih vin popolnoma jamčiva.
2090-12

Naznanilo.

Podpisana zadruga naznanja slavnemu
občinstvu, da bodo trgovine urarjev in opti-
kov v nedeljo, dne 24. decembra t. l. od
8. zjutraj do 12. opoldne in od 3. do 6. zvečer

odprte.

Zadruga urarjev in optikov v Ljubljani.

P. n.
Zaradi opustitve trgovine prodam vse
blago svoje zaloge po jako znižani ceni.
Z velespoštovanjem
Adolf Wagenpfeil
juvelir in zapriseženi cenilec
v Ljubljani.

ERNEST SARK

Dvorski trg št. 3 v Ljubljani.

Notranji trgovski povodi me silijo, da zmanjšam svojo zalogo blaga in bom vsled tega

prodajal vse predmete po izredno nizkih cenah

n. pr. **kožuhovino, svilnato blago, trakove, svilnata, klotasta in suknena**
krila, šerpe, dežnike, rokavice, moško perilo, kravate in vse zadevno blago.

ERNEST SARK, Dvorski trg števil. 3 v Ljubljani.

ERNEST SARK, Dvorski trg št. 3.

ERNEST SARK, Dvorski trg št. 3.

!!Podjetni peki pozor!! Velika pekarija

prodaja peciva in slaščičarij ter žgan
jetoč v večjem prav živalnem trgu na
Spod. Štajerskem se da zaradi rod-
binskih razmer v najem. 4002-3
Omeniti je, da se iz te pekarije
že več let odpošilja kruh itd. na več kra-
jev, toraj stalni odjemalci in velik promet.
Naslov se izve pri uprav. „Sl. N.“

Jejte 3069-9
juhe, omake, močnate jedi i. t. d.
pa si
prihranite
draga sveža jajca.
Rabite
za pripravljane
„Pacific“
močnati preparat iz posušenih
kurjih jajec.
V zavitkih od 10 vinarjev naprej.
Napredaj povsod.
Generalna zaloga za Avstrijsko:
Ludvik Wild
Dunaj, VI. Magdalenenstr. 14 48.
Edina prodaja za Štajersko, Koroško in Kranjsko:
Engelhof & Comp.
Gradec, Moserhofgasse šte. 45.

Največja izbira!

Največja izbira!

○ Modno in
svilnato blago,
krojaške potrebščine	○ Moško perilo
○ kravate
○ žepni robci	○ Rokavice
○ nogavice
○ gamaše	○ Šerpe
○ kožuhošina
○ boe iz perja
○ Čipke
○ trakovi
○ žameti	○ Pleti
○ popotne odeje
○ zapestnice	○ Juponi
○ predpasniki
○ moderci	○ Parfumerije
○ mila
○ glavniki

Ustanovljeno leta 1842.
ČRKOŠLIKARJA, SLIKARJA
NAFISOV IN OKROV 1807
BRATA EBERL
LJUBLJANA, Miklošičeva cesta št. 6.
Igriške ulice št. 6.
Telefon št. 154.

Pravkar izšlo:

Vošnjak Bogumil

Na razsvitu Ruske študije.

Ta zanimiva knjiga je pisana ob-
jektivno, brez onega neutemeljenega slo-
vanskega navdušenja, pa seveda tudi
brez sovražne zagrizenosti. Saj jo je
napisal Slovenec, Slovan. Omislil in pre-
studiral naj bi si jo vsak izobražen
Slovenec, da si razbistri svoje predstave
in nazore o Rusiji in ruskem narodu.
Marsikaj, kar se sedaj godi na Ruskem,
mu postane jasno. Nesrečna vojna z
Japonci, krvavi domači nemiri, sijajni
nenadni uspeh revolucije: za vse to
moramo iskati in najti pravih vzrokov
činiteljev in ciljev. 23-144

Ukusne opremljena knjiga z izvirno
risbo na ovojnem listu je izšla v založbi

L. Schwentnerja
v Ljubljani

Cena: broš. 4 K, eleg. vez. 5 K 50 h,
po pošti 30 h več.

Božič 1905.

Povrnivši se s potovanja, kjer sem nakupoval, si usojam opozarjati na svojo
novo trgovino na **Mestnem trgu št. 17** v Kendovi hiši. Posebno opozarjam
na **briljante in zlatnine** kakor tudi **ure in blago iz kitaj-
skega srebra**. Velika izbira **precizij** ur
firme A. Lange & Söhne, Glashütte pri Draždanah — Audemars Frères, Ženeva —
scaffenhausenska Omega z izpričevalom zvezdarne ali brez njega, pod jamstvom
regulirana na sekunde. — Najmodnejše **budilke** za potovanje, **stenske**,
salonske in **ure na nihala** s prekrasnim stolpnim bitiem. — Vsekdar naj-
novejše **brože, prstani, verigice, obeski** itd. — Edino zastopstvo sve-
tovnoznane **tvornice za namizno opravo iz kitajskega srebra**
Christoffe & Cie. — Lastna delavnica za popravila in vsa nova dela.

Z odličnim spoštovanjem

4008-3

Jos. Eberle.

Mestni trg št. 13 (stara
trgovina).

Mestni trg št. 17 (nova
trgovina).

Varuj ženo!
Za vsako rodovino važno
ilustrovano knjigo o premo-
nem blagoslovu z otroki raz-
pošilja s prepisi več tisočev
zahvalnih pisem tajno za
90 h v avstr. znamkah
gospa **A. KAUPA**
Berolin S. W. 220
Lindenstrasse 60.

Avtomatske pasti na veliko
za podgane gl. 2.—, za miši gl. 120.
ujamejo brez nadzorovanja do 40 kom.
v eni noči, ne puste duha in se same
nastavijo. Past za ščurke „Ectopse“
ujame na tisoče ščurkov v eni noči;
velja gl. 120. Povsod najboljši uspehi.
Pošilja proti povzetju **J. Schüller**,
Dunaj II, Kurzbaugasse 4.
Nebroj priznanih pisem 2536-24

Za Božič! izredno nizke cene.

Moško perilo : : : : Damsko perilo
kravate : : : : krila s čipkami
moške nogavice : : ženske nogavice
Garniture za kavo, brišče.

Žepni robci!

Anton Šarc
Šv. Petra cesta šte. 8.

3765-14

Samo 5 dni!

**v sredo, 20. decembra
v četrtek, 21. decembra**

v nedeljo, 24. decembra

Samo 5 dni!

**v petek, 22. decembra
v soboto, 23. decembra**

v Ljubljani največja prodaja ostankov. Edina svoje vrste, najboljša priložnost za božična darila.

Povodom te prodaje se bo zaradi popolne opustitve trgovine prodajalo po cenah, kakor jih še ni bilo, okoli **10.000 ostankov**
obstojećih iz **volnatega blaga, zimskega in letnega blaga, moškega suknenega blaga, barhentov, perilnega blaga, svile, platna**,
dalje vseh drugih predmetov. n. pr. **moških in deških oblek, hlač, zimskih sukenj, moškega in damskega perila, pletenin posteljnih**
odej, garnitur i. t. d. i. t. d.

Prodaja se vsak dan od 8. do 12. ure in od 2. do 7. ure

v trgovski zalogi blaga **A. Primožič** v Ljubljani, na Resljevi cesti šte. 3.